

Ανδρέας Γ. Βλαχόπουλος
ΠΜΣ Αρχαίος Κόσμος

Έτος 2017-2018 (χειμερινό εξάμηνο)

Μάθημα: Αιγαιακές κοινωνίες της 3^{ης} χιλιετίας π.Χ.

Η Πρώιμη Εποχή του Χαλκού συνιστά για την έρευνα του προϊστορικού Αιγαίου την περίοδο που μελετήθηκε περισσότερο τα τελευταία χρόνια, τόσο λόγω των νέων ανασκαφών στις ακτές της Μικράς Ασίας, στα νησιά του Αρχιπελάγους, στην Κρήτη και την ηπειρωτική χώρα, όσο και λόγω των νέων μοντέλων με τα οποία προσεγγίστηκαν και ερμηνεύτηκαν οι πρωτο-αστικοί πολιτισμοί της 3^{ης} χιλιετίας π.Χ. από την Τρώαδα έως το Ιόνιο. Το μάθημα δίδαξε επιλεγμένες ενότητες της σημαντικής αυτής βαθμίδας του προϊστορικού πολιτισμού (μεταλλουργία και όπλα, ναυπηγική και θαλάσσιοι δρόμοι, κεραμική τεχνολογία και τυπολογία, στοιχεία οργάνωσης και διοίκησης, διακριτικά των κοινωνικών ελίτ) και πραγματοποίησε επιτόπια μαθήματα σε χώρους ανασκαφών και επιφανειακών ερευνών, από όπου οι σπουδαστές άντλησαν τα θέματα των παρουσιάσεων και των εργασιών τους.

Φοιτητές / θέματα εργασιών

- Γιώργος Βαρσάνης «Ο κυκλαδικός τύπος εγχειριδίου της Πρώιμης Εποχής του Χαλκού και οι πρώιμες απεικονίσεις του στον Αιγαιακό χώρο»
- Φώτης Δημόπουλος «Βραχογραφίες του Αιγαίου κατά την 5^η-3^η χιλιετία π.Χ.»
- Βασιλική Σιώζου «Θέσεις Τελικής Νεολιθικής και Πρώιμης Εποχής Χαλκού στην Ήπειρο. Σύνθεση δεδομένων»
- Σπύρος Τριάντος «Η Προανακτορική Κρήτη και τα μοντέλα ερμηνείας των κοινωνιών της»
- Θανάσης Τσιρογιάννης «Η χερσόνησος της Ερυθραίας κατά τη μετάβαση από την Χαλκολιθική της Ανατολίας στην Αιγαιακή Πρώιμη Χαλκοκρατία»

Έτος 2018-2019 (χειμερινό εξάμηνο)

Μάθημα: Ζητήματα Εικονογραφίας της Νεολιθικής και της Εποχής του Χαλκού

Το μάθημα προσφέρει τη θεωρητική και πραγματολογική προσέγγιση ζητημάτων εικονογραφίας της Νεολιθικής και της Εποχής του Χαλκού του Αιγαίου, με έμφαση στη συζήτηση θεμάτων μεθοδολογίας και ερμηνείας. Η Νεολιθική και Πρωτοχαλκή σφραγιδογλυφία, η τέχνη της βραχογραφίας στους νησιωτικούς και ηπειρωτικούς πολιτισμούς της Μεσογείου και του Αιγαίου, η σχέση εικονιστικής κεραμικής και τοιχογραφίας μέσα από ζητήματα κλίμακας, τεχνικών και εγχειρηματικών αλυσίδων παραγωγής, η αρχιτεκτονική διάσταση των τοιχογραφικών προγραμμάτων και η σχέση των σφραγιστικών δακτυλιδιών και της ανακτορικής επιτοίχιας ζωγραφικής

είναι μερικά από τα θέματα που συζητήθηκαν στο μάθημα και αποτέλεσαν τη βάση για τις εργασίες των σπουδαστών.

Φοιτητές / θέματα εργασιών

- Αλεξάνδρα Κακάβα «"Σφραγίδες" στην Νεολιθική Εποχή: σφραγιστικές και μη χρήσεις από τη Συρία μέχρι τα Βαλκάνια»
- Αναστασία Μουρμούρη «Εικονιστικές παραστάσεις στο νησιωτικό Αιγαίο της 3ης χιλιετίας π.Χ.»
- Ευαγγελία Ευαγγελακοπούλου «Η εικονογραφία του Καμαραϊκού ρυθμού στην τέχνη της Παλαιοανακτορικής περιόδου. Σχέσεις και αλληλεπιδράσεις αγγειογραφίας και τοιχογραφιών»
- Μαρία Γεωργιάδου «Η επιτοίχια ζωγραφική στην αρχιτεκτονική της 2^{ης} χιλιετίας π.Χ.: Οι τοιχογραφίες ως μέσο ερμηνείας των χώρων στο νησιωτικό Αιγαίο και την ηπειρωτική Ελλάδα»
- Ειρήνη Μπούτση «Το θεϊκό στοιχείο στην τέχνη του Αιγαίου κατά τη 2^η χιλιετία π.Χ. μέσα από τα κρητο-μυκηναϊκά χρυσά σφραγιστικά δακτυλίδια»
- Αναστασία Γεωργίου «Μυκηναϊκή εικονογραφία: Μίμηση ή πρωτότυπη δημιουργία; Συμβολή στη μελέτη της εικονογραφίας κατά τη ΜΕ ΙΙΙ – ΥΕ ΙΙΑ ή Περίοδο των Λακκοειδών Τάφων»

Έτος 2019-2020 (χειμερινό εξάμηνο)

Μάθημα: Η Κρήτη κατά την 3η χιλιετία π.Χ. - Η πορεία προς τα Ανάκτορα

Το μάθημα εστιάζεται σε ζητήματα πρόσφατων διεπιστημονικών πορισμάτων της Προανακτορικής περιόδου και της βιβλιογραφικής διαχείρισής τους, μέσω των οποίων φωτίζεται η κοινωνική και οικονομική οργάνωση της Κρήτης και οι συνθήκες που οδήγησαν στη γέννηση του ανακτορικού συστήματος στις αρχές της 2^{ης} χιλιετίας π.Χ. Οι παραδόσεις περιλαμβάνουν την εξέταση γεωγραφικών και πολιτισμικών ενοτήτων της Πρωτομινωικής Κρήτης και δίνουν βάρος στον τρόπο με τον οποίο σύγχρονες επιστημονικές προσεγγίσεις, όπως των αρχαιομετρικών μεθόδων της κεραμικής, της οστέο-αρχαιολογίας, της παλαιο-οικονομίας, της δημογραφίας κλπ, ερμηνεύουν τα ταφικά και οικιστικά δεδομένα και φωτίζουν τις παράμετρους που ευνόησαν την ανάδυση του πρώτου ανακτορικού πολιτισμού του Αιγαίου. Οι σπουδαστές αναλαμβάνουν σε κάθε συνάντηση την κριτική παρουσίαση μιας βιβλιογραφικής ενότητας και στο τέλος του εξαμήνου συνθέτουν εργασία με θεματική βάση τους προβληματισμούς που αναπτύχθηκαν στο μάθημα.

Φοιτητές / θέματα εργασιών

- Ησαΐα Ελευθεριάδου «Κυκλαδικά και κυκλαδικού τύπου ειδώλια στην Κρήτη. Πώς και γιατί»
- Σοφία Γεωργιάδου «Η ανάδυση του μινωικού ανακτορικού συστήματος μέσα από την οικιστική αρχιτεκτονική της 3^{ης} χιλιετίας π.Χ.»

Έτος 2020-2021 (εαρινό εξάμηνο)

Μάθημα: Πρωτοαστικές κοινωνίες στο Αιγαίο της 3^{ης} χιλιετίας π.Χ.

Το μάθημα είναι σεμιναριακό, αποτελείται από έξι διδακτικές ενότητες και τρεις συνεδρίες παρουσίασης εργασιών. Διδάσκονται οι ενότητες «Το υπόβαθρο της Νεότερης και Τελικής Νεολοθικής του Αιγαίου», «Μεθοδολικά ζητήματα για την εξέταση των πρωτο-αστικών κοινωνιών της 3ης χιλιετίας π.Χ.», «Πρωτο-αστικά κέντρα στο Βορειοανατολικό Αιγαίο και τη Μικρά Ασία», «Κοινωνική διαστρωμάτωση στις Κυκλάδες μέσα από τα έθιμα ταφής», «Νέα δεδομένα για την Πρωτομινωική Κρήτη», «Τα Νησιωτικά κέντρα από την 3^η στη 2^η χιλιετία π.Χ.».

Φοιτητές / θέματα δοκιμίων – εργασιών

Φωτεινή Γκασπαρίδου

- «Θερμή λέσβου. Η πολεοδομική εξέλιξη» / «Κυκλαδικά και κυκλαδίζοντα ειδώλια στην Κρήτη» / «Θηριομορφικές σφραγίδες της 3^{ης} χιλιετίας π.Χ.»

Χρήστος Κυριακόπουλος

- «Τα μέγαρα της Πολιόχνης. Τυπολογία και Ερμηνεία» / «Πρωτομινωικοί κεραμικοί ρυθμοί» / «Ο άργυρος στην Πρώιμη Εποχή του Χαλκού»

Χαράλαμπος Μείμαριδης

- «Μοντέλα κυκλαδικών οικισμών της 3^{ης} χιλιετίας π.Χ.» / «Νεολιθική και Πρωτομινωική Κνωσός» / «Ring Idol: ένα νεολιθικό μοτίβο»

Λουίζα Πανοπούλου

- «Οικία με Διαδρόμους – Λέρνα» / «Κυκλικοί Τάφοι Μεσαράς» / Βραχογραφίες νησιωτικού Αιγαίου»

Φωτεινή Χεινοπώρου

- «Μέγαρα της Τροίας. Τυπολογία και Ερμηνεία» / «Η εμφάνιση του κεραμικού τροχού στην Κρήτη» / «Το εγχειρίδιο της Πρώιμης Εποχής του Χαλκού και ο πολεμιστής-κυνηγός»

Μάριος Χουλιάρας

- «Ασώματος Ρόδου – Ιασός – Λιμαν Τεπέ» / «Πρωτομινωικά λίθινα αγγεία» / «Ποία και ναυπηγική κατά την ΠΕΧ»